

**ZAKŁAD DIALEKTOLOGII
POLSKIEJ I LOGOPEDII**

Instytut Filologii Polskiej i Logopedii
Wydział Filologiczny UŁ

**Zakład Dialektologii Polskiej i Logopedii
w Instytucie Filologii Polskiej i Logopedii
Uniwersytetu Łódzkiego**

oraz

Polska Akademia Nauk – Oddział w Łodzi

mają zaszczyt zaprosić na konferencję naukową

**JĘZYKI I DIALEKTY NA POGRANICZACH,
KRESACH I PERYFERIACH
IN MEMORIAM PROFESSORIS SLAVOMIRI GALA**

II konferencja z cyklu Język – Region – Kultura

Łódź, 7–8 grudnia 2018 r.

Miejsce obrad: Wydział Filologiczny UŁ
ul. Pomorska 171/173

JĘZYK — REGION — KULTURA

PIĄTEK, 7 GRUDNIA 2018 R.

8.30 – 9.00 rejestracja uczestników konferencji (hall, parter)

9.00 – 9.20 **OTWARCIE KONFERENCJI** (aula A5, II piętro)

9.20 – 11.20 **SEKCJA WSPOMNIENIOWA POŚWIĘCONA PROF. SŁAWOMIROWI GALI**

Irena Jaros (Uniwersytet Łódzki)

Katarzyna Sicińska (Uniwersytet Łódzki)

Beata Gala-Milczarek (Uniwersytet Łódzki)

Halina Pelcowa (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Natalia Ananiewa (Moskiewski Uniwersytet Państwowy im. M.W. Łomonosowa)

Júlia Dudášová (Uniwersytet w Preszowie)

Wspomnienia o badaniach Prof. Dr. S. Gali gwar góralskich na słowacko-polskim pograniczu na Słowacji i o jego pobycie na Uniwersytecie Preszowskim w Preszowie w 1995 r.

Feliks Czyżewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Znaczenie prac naukowych profesora Sławomira Gali dla dialektologii polskiej

Dorota Rembiszewska (Instytut Sławistyki PAN, Warszawa)

Agnieszka Raszewska-Klimas (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie)

11.20 – 11.50 przerwa kawowa

11.50 – 13.10 **OBRADY W SEKCJACH**

SEKCJA A (AULA A5)

Piotr Stalmaszczyk (Uniwersytet Łódzki)

Języki i dialekty na pograniczu angielsko-celtyckim: historia i współczesność

Anna Zielińska (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie)

Prezentacja polsko-niemieckiego projektu: Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych

Irena Bogocz (Uniwersytet Ostrawski)

Mowa Polaków na Zaolziu (w kontekście języków ogólnonarodowych i ich odmian)

Jolanta Mindak-Zawadzka (Uniwersytet Warszawski)

Mowa i tożsamość na bałkańskim pograniczu. Przypadek Gory

JĘZYK — REGION — KULTURA

SEKCJA B (SALA NR 2.22)

Ała Krawczuk (Narodowy Uniwersytet Lwowski im. I. Franki)

Świadomość językowa osób polskiego pochodzenia na Ukrainie w zakresie używania form grzecznościowych

Wiktor Moysiienko (Państwowy Uniwersytet im. I. Franki w Żytomierzu)

Мова Лавришівського Євангелія XIV ст.

Joanna Getka (Uniwersytet Warszawski)

Charakterystyka głosek [t] i [d] w wydaniach teologii moralnej z XVIII wieku (na materiale tekstów z Supraśla, Uniowa i Poczajowa). Przyczynek do dyskusji na temat prostej mowy XVIII wieku

Hanna Dydyk-Meush (Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, Львів)

Комбінаторика vs сполучуваність і її лексикографічна інтерпретація (за матеріалами пам'яток XVI-XVIII ст. і авторських записів із Наддністрянщини)

SEKCJA C (SALA NR 2.23)

Lyubov Frolyak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Gwara czy wariant języka literackiego? Zagadnienia funkcjonowania ukraińskiego języka literackiego jako języka mniejszości ukraińskiej na Podlasiu

Ewa Woźniak (Uniwersytet Łódzki)

Mniejszości polskie poza granicami niepodległej ojczyzny – przyczynek do dziejów języka polskiego w dwudziestoleciu międzywojennym

Mykola Verbovyi (Криворізький державний педагогічний університет)

Особливості назв традиційного палива на Криворіжжі

Lesia Korol (Narodowy Uniwersytet Lwowski im. I. Franki)

Narodowo-kulturowa i językowa tożsamość uczniów polskich szkół na Ukrainie

JĘZYK — REGION — KULTURA

SEKCJA D (SALA NR 2.31)

Jadwiga Kozłowska-Doda (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Mikrotoponimia wsi Składańce na Białorusi północno-zachodniej

Marek Olejnik (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Z badań nad antroponimią wschodniej Lubelszczyzny XVI-XVIII wieku (na przykładzie starostwa grabowieckiego)

Volha Tratsiak (Uniwersytet Warszawski)

Ojkonimy pogranicza polsko-białoruskiego jako element polityki językowej

Małgorzata Paszko (Uniwersytet w Białymstoku)

Białystok i okolica – oddziaływanie obcych wzorców językowych na urbanonimię stolicy Podlasia

SEKCJA E (SALA NR 2.32)

Tadeusz Lewaszkiwicz (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Materiał łżycki w „Atlasie języka i kultury ludowej Wielkopolski” – w związku z problematyką pogranicza językowego

Tomasz Jelonek (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie)

Współczesne śląsko-małopolskie pogranicze językowe

Katarzyna Zagłoba (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Specyfika leksyki z zakresu mikropola tematycznego ELEKTRYFIKACJA na pograniczu dialektalnym – na przykładzie miejscowości Zalesie (gm. Wartkowice, pow. poddębicki)

Irena Jaros (Uniwersytet Łódzki)

O pograniczach słowotwórstwa (na podstawie faktów gwarowych)

13.10 – 13.30 dyskusja

13.30 – 15.00 **OBIAD** (sale: 0.01, 0.02)

JĘZYK — REGION — KULTURA

15.00 – 16.20 **OBRADY W SEKCJACH**

SEKCJA A (AULA A5)

Piotr Złotkowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Identyfikacja antroponimiczna kobiet okolic Brańska na Podlasiu (na podstawie XVIII-wiecznych ksiąg metrykalnych unickiej parafii Hodyszewo)

Agnieszka Raszevska-Klimas (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie)

Historyczne nazwiska kobiet na obszarze wieloetnicznym, na przykładzie dziewiętnastowiecznej antroponimii piotrkowian

Marcin Kojder (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Z badań nad antroponimią unitów chełmskich (do 1810 r.)

Anna Czerwińska-Trzaskoma (Uniwersytet Warszawski)

Interferencja polsko-białoruska i polsko-rosyjska (studium przypadku grupowego)

SEKCJA B (SALA NR 2.22)

Júlia Dudášová (Uniwersytet w Preszowie)

Reflexia diela K. Nitscha a M. Maľeckého: „Atlas jazykowy polskiego Podkarpacia” (1934) v slovenskej jazykovede

Dorota Rembiszewska (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie)

Znaczenie materiałów gwarowych z Polski północno-wschodniej ze spuścizny Jana Karłowicza w badaniach nad XIX-wieczną polszczyzną lokalną

Anna Stefan (Uniwersytet Łódzki)

Język prekmurski a język słoweński – o języku na styku kultur

Viktoria Cherniak (Uniwersytet Warszawski)

Dom i zabudowania gospodarskie w gwarze wsi Wójtowce na Podolu

JĘZYK — REGION — KULTURA

SEKCJA C (SALA NR 2.23)

Natalia Ananiewa (Moskiewski Uniwersytet Państwowy im. M.W. Łomonosowa)
Poliszczynna kresowa okolic Widz jako owoc kontaktów języków słowiańskich i bałtyckich

Justyna Garczyńska (Uniwersytet Warszawski)
Samogłoski ustne w mowie Polaków z Kazachstanu

Julia Domitrak (Uniwersytet Warszawski)
Co jedzą i jak gotują Polacy na Brzławszczyźnie? Wpływy kulturowo-językowe w słownictwie i słowotwórstwie gwarowym

Adam Jaskólski (Uniwersytet Warszawski)
Wpływ języka rosyjskiego na system składniowy w polskiej gwarze mieszkańców wsi Wierszyna na Syberii

SEKCJA D (SALA NR 2.31)

Krzysztof Tomasz Witczak (Uniwersytet Łódzki)
Dialekt cakoński języka nowogreckiego

Mieczysław Dziekoński (Uniwersytet Śląski)
Nowe oblicze triesteńskiej diaspory Chorwatów

Adnan Czirgić (Uniwersytet w Czarnogórze, Cetynia)
Mječislav Malecki kao proučavalac crnogorskih govora

Novica Vujović (Uniwersytet w Czarnogórze, Cetynia)
Onomastički sadržaji u crnogorskoj dijalekatskoj leksikografiji

Adnan Czirgić (Uniwersytet w Czarnogórze, Cetynia)
Dialektologia języka czarnogórskiego

JĘZYK — REGION — KULTURA

SEKCJA E (SALA NR 2.32)

Zygmunt Gałęcki (Katolicki Uniwersytet Lubelski)

O nauczaniu dialektologii dziś

Renata Marciniak-Firadza (Uniwersytet Łódzki)

Błędy o podłożu gwarowym w wypowiedziach uczniów szkoły podstawowej

Beata Gala-Milczarek (Uniwersytet Łódzki)

Zjawisko wariantywności motywacyjnej w kategoryzacji rzeczownikowych derywatów gwarowych

Tomasz Kurdyła (Uniwersytet Jagielloński)

Garść zaimków gwarowych z Polski południowo-wschodniej

16.20 – 16.50 dyskusja

16.50 – 17.20 przerwa kawowa

17.30 – 18.30 KONCERT WOKALNO-INSTRUMENTALNY w wykonaniu studentów i doktorantów Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi (aula A5)

Stanisław Moniuszko – *Latem brzózka mała*

Simona El-Sayed – sopran

Mieczysław Karłowicz – *Mów do mnie jeszcze;*
Zasmuconej

Liliana Warcholińska – sopran

Jan Sztwiertnia – *Zachodzi słońce (pieśń nadolziańska)*

Adam Kamieniecki – baryton

Tadeusz Sygietyński – *Cyt, cyt; Dwa serduszka;*
To i hola

Anna Durniat – sopran

Anatolij Kos-Anatolsky – *Arioso Galiz z opery „Zahrawa”*

Alina Lach – sopran

Siergiej Rachmaninow – *Son* op. 8 nr 5

Aleksandra Hawro-Łyko – mezzosopran

Stanisław Moniuszko – *Recytatyw i aria Zosi z opery*
„Flis”

Anna Durniat – sopran

Karol Mroszczyk – *Jarzębina*

Simona El-Sayed – sopran

Modest Musorgski – *Szto wam słowa lubwi*

Aleksandra Hawro-Łyko – sopran

Piotr Czajkowski – *Na niwy żółtyje*

Adam Kamieniecki – baryton

Piotr Czajkowski – *Noczi Bezumnyje* op. 60 nr 6;
Dień li carit op. 47 nr 6

Alina Lach – sopran

Fryderyk Chopin – *Wiosna* op. 74 nr 2

Karol Szymanowski – *Pieśni kurpiowskie* op. 58 nr 3
Uwóz mamó

Liliana Warcholińska – sopran

Małgorzata Zajączkowska-Warsza – fortepian

19.00 UROCZYSTA KOLACJA (Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne UŁ, ul. Kopcińskiego 16/18)

JĘZYK — REGION — KULTURA

SOBOTA, 8 GRUDNIA 2018 R.

9.00 – 10.20 OBRADY W SEKCJACH

SEKCJA A (SALA NR 2.22)

Anna Kostecka-Sadowa (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie)

Uwagi o słowotwórstwie przymiotnika w polszczyźnie południowokresowej (na przykładzie obwodu lwowskiego)

Maciej Rak (Uniwersytet Jagielloński)

Frazeologia pogranicza języka i kultur (przypadek polszczyzny przedwojennego Lwowa)

Mirośław Dawlewicz (Uniwersytet Wileński)

Regionalizmy kresowe w socjolekcie młodzieży polskiego pochodzenia w Wilnie

Angelika Pawlaczyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Sytuacja językowa wspólnoty polskiej w Stryju (Ukraina)

SEKCJA B (SALA NR 2.23)

Stanisław Cygan (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Przejawy świadomości językowej mieszkańców wsi regionu opoczyńskiego

Agnieszka Welpa-Siudek (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie)

Świadomość różnic w mowie u Mazurów i Warmiaków

Błażej Osowski (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Co mieszkańcy Konina i okolic wiedzą i myślą o gwarze?

Krzysztof Kocik (Uniwersytet Jagielloński)

Izoglosy gwarowe na obszarze gwar powiatu rawskiego (w granicach sprzed 1975 r.)

JĘZYK — REGION — KULTURA

SEKCJA C (SALA NR 2.31)

Zofia Kubiszyn-Mędrala (Uniwersytet Jagielloński)

Antroponimy w utworach kresowych Włodzimierza Odojewskiego i ich funkcje artystyczne

Anna Krasowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Polszczyzna Żydów jako wzorzec stylizacyjny (na przykładzie tekstów szmoncesowych)

Magdalena Płusa (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Co wiemy o polszczyźnie na „białoruskim Polesiu” na podstawie „Puszczy” Józefa Weysenhoffa

Ewa Kubusiak (Uniwersytet Jagielloński)

Próba rekonstrukcji języka złodziejskiego na Kresach północno-wschodnich w latach dwudziestych XX wieku (na podstawie „trylogii złodziejskiej” Sergiusza Piaseckiego

SEKCJA D (SALA NR 2.32)

Monika Kresa (Uniwersytet Warszawski)

Polszczyzna kresowa w przestrzeni medialnej XXI wieku (na przykładzie filmu „Wołyń” w reż. Wojciecha Smarzowskiego

Aleksandra Ciarkowska (Uniwersytet Łódzki)

Językowa kreacja ojca w „Nagim sadzie” Wiesława Myśliwskiego

Krystian Pilch (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie)

Co sify przyniosły, czyli wpływ języka angielskiego na gwarę spiską (na podstawie danych z Korpusu Spiskiego)

Jadwiga Bieniek (Uniwersytet Łódzki)

Anojkonimy polskiego Spisza

Izabela Ejsmunt-Wieczorek (Uniwersytet Łódzki)

Pogranicze polisemii i homonimii na przykładzie czasowników gwarowych

10.20 – 10.40 dyskusja

10.40 – 11.10 przerwa kawowa

JĘZYK — REGION — KULTURA

SOBOTA, 8 GRUDNIA 2018 R.

11.10 – 12.50 OBRADY PLENARNE (aula A5, II piętro)

Halina Pelcowa (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Pogranicza językowe i kulturowe w obliczu tendencji globalizacyjnych

Halina Kurek (Uniwersytet Jagielloński)

Współczesna polska wieś – pogranicze języków i kultur

Krystyna Szczęśniak (Uniwersytet Gdański)

Nazwy roślin w okolicach Grodna, Wołkowyska, Słonima i Prużanny. Zbiory E. Orzeszkowej i M. Fedorowskiego

Carmen Kenda-Jež (Uniwersytet w Nowej Goricy)

Novejše strukturne spremembe ziljskega govora v Kanalski dolini (Val Canale – Kanaltal – Val Cjanâl)

Bogusław Wyderka (Uniwersytet Opolski)

Pogranicza literackości. Gwara śląska w funkcji języka literackiego

12.50 – 13.10 dyskusja

13.10 – 13.40 ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

13.40 OBIAD (sale 0.01, 0.02, parter)

JĘZYK – REGION – KULTURA

UNIwersytet Łódzki
Wydział Filologiczny
Zakład Dialektologii Polskiej i Logopedii

ul. Pomorska 171/173
90-236 Łódź
042 635-67-57
dialektologia@uni.lodz.pl

www.jezykregionkultura.uni.lodz.pl
jezykregionkultura@gmail.com

www.uni.lodz.pl
www.filologia.uni.lodz.pl
www.dialektologia.uni.lodz.pl

PATRONAT HONOROWY

**Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Łódzkiego
Prof. dr hab. Antoni Różalski**

Uniwersytet
ŁÓDZKI

PATRONAT MEDIALNY

Telewizja Polska Oddział w Łodzi

ŁÓDŹ

Radio Łódź

**Konferencja dofinansowana
przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**